

[Peter Nielsen.]

ikke fortsat være en politisk katebald. Det er en sag, der må angå os alle. Vi har i efterkrigstiden haft vel den største folkeflytning i Danmarks historie. Det har skabt mange sociale og ikke mindst bolig-mæssige problemer, og hvis vi ikke fortsat skal stræbe efter blot at klumpe os sammen, men efter at komme til at bo og virke harmonisk over hele landet, må der efterhånden en stærkere planlægning til.

I den forbindelse må der også gøres opmærksom på, at de såkaldte faciliteter, som samfundet i stigende grad må skaffe befolkningen, bliver lagt dér, hvor befolkningen bor. Vi må have en stærkere spredning af statsinstitutioner; vi må tage dette i betragtning, når der skal bygges nye læreanstalter, hospitaler, kulturinstitutioner m. v. Det er jo også en betingelse for, at ny industri kan blomstre harmonisk op og give beskæftigelse. Fortsat har vi også den folkeflytning af unge, der søger uddannelse; de må forlade deres hjem og ofte leve under dårlige forhold, bo i kældre og usunde kamre. Det var bedre for de unge — og også billigere for samfundet — om de kunne blive i deres hjem og samtidig få den ønskede uddannelse. Vi kan heller ikke være bekendt f. eks. at slæbe syge mennesker fra den ene ende af landet til den anden. Sygehuse må være spredt harmonisk over hele landet. Striden om, hvor de forskellige samfundsfaciliteter skal placeres, står jo også inden for de forskellige folketingsgrupper, det er vel ofte mere et lokalt end et partipolitisk anliggende. Jeg taler ikke i dag alene på egne vegne, så jeg skal ikke henvise til, hvor såkaldte underudviklede områder findes, men blot bemærke, at det eneste rimelige grundlag for, hvor sådanne samfundsinstitutioner skal placeres, må være det såkaldte befolkningsunderlag.

Men der er god grund til først og fremmest at være glad for, at der er bred politisk enighed om, at samfundsfunktionerne må udbygges i takt med det moderne samfund,

vi lever i. Det gælder på både det undervisningsmæssige, det sundhedsmæssige og det sociale område. Vi har i enighed i de senere år kunnet bevilge de fornødne midler hertil.

Der er tillige almindelig forståelse for, at det stærkt producerende samfund også må have et krav på at blive betjent af det moderne samfundsmaskineri. Det gælder i hele trafikspørgsmålet, nye veje, broer, kraftværker o. s. v., ligesom uddannelsesvæsenets udbygning må være en investering i den kommende produktion.

Der bliver altså i de kommende år tale om betydelige samfundsmæssige investeringer, som jo i det væsentlige skal finansieres over skatterne. Det kan være fristende til tider at bremse sådanne investeringer for ikke at gøre skattebyrden for stor. Det er klart, at investeringerne også må ske i takt med befolkningens bæreevne, men der er måske grund til at advare mod en vis form for såkaldt besparelse.

Ved flere af de forlig, der har været i de senere år, har der været krævet besparelser på statsbudgettet. Det kan selvsagt ikke ske på driftsbudgettet, så det har altid været statens anlægsudgifter, der har måttet holde for. Jeg tror, at dette i de fleste tilfælde har været skatteyderne en dyr spøg. Jeg skal indrømme, der kan være anlægsudgifter, som uden skade har kunnet vente, men det har i de fleste tilfælde betydet, at man for længe har måttet arbejde med for dårlige ting. Jeg har bl. a. set dårlige sygehuse med meget trange forhold; det er synd for patienterne, det er synd for de mennesker, der skal virke under så dårlige forhold, men det er også en dyr historie for skatteyderne, idet man ofte fordyrer driftsudgifter til såvel personale, der må arbejde ineffektivt, som til materiel, man ikke kan give den rette anvendelse, til reparationer og meget andet. Hvis en privat erhvervsdrivende ikke foretager de fornødne investeringer, bliver det en dyr historie for ham i det lange løb. Det gælder også for staten og kommunerne.